

Kursplan

Vårdande och miljö, 15 hp

Caring and Environment, 15 ECTS

VK GK02

Program	Sjuksköterskeprogrammet Vård inriktning
Program hp	180 hp
Utbildningsnivå	Institutionen för vårdvetenskap
Ladokkod, ämnesområde, hp	Vårdvetenskap 5 hp Vårdetik med livsåskådningsvetenskap 1 hp Medicinsk vetenskap 4 hp Samhälls- och beteendevetenskap 5 hp
Nivåklassificering	G1N
Betygsskala	Godkänd, Underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för vårdvetenskap
Beslutande organ	Institutionsnämnden
Datum för fastställande	2019-05-07
Reviderad kursplan	2021-05-11, 2022-05-11, 2024-05-08
Reviderad litteraturlista	2019-07-05, 2020-11-10, 2021-05-11, 2022-05-11, 2023-06-15
Kursplan gäller från	Höstterminen 2024
Litteraturlista gäller från	Höstterminen 2023
Gällande utbildningsplan	VPSSK 2015-12-07 rev 2019-06-12

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studier

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen vid sjuksköterskeprogrammet, Institutionen för vårdvetenskap, Marie Cederschiöld högskola, och därigenom uppfyller kraven på grundläggande såväl som särskild behörighet för antagning till sjuksköterskeprogrammet.

Kursens plats i utbildningssystemet

Kursen är på grundnivå och obligatorisk i Sjuksköterskeprogrammet 180 hp. Kursen är förlagd till utbildningens första termin.

Kursens lärandemål

Begreppen vårdande och miljö kommer att behandlas på grundläggande nivå utifrån vårdvetenskap (VV), medicinsk vetenskap (MV), vårdetik och livsåskådningsvetenskap (VL) och samhälls- och beteendevetenskap (SB). Under kursen inhämtas kunskaper om vårdandets grunder och förutsättningar samt om miljöns betydelse för vårdande och hälsa. Vidare inhämtas kunskap om människans psykologiska utveckling under ett livslopp samt det friska åldrandet.

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- redogöra för vårdvetenskapens konsensusbegrepp samt vårdvetenskapliga begrepp relaterat till vårdande och miljö (VV)
- beskriva organisation av hälso- och sjukvård samt lagstiftning i relation till planering av personcentrerad vård (VV)
- beskriva hudens och sinnesorganens uppbyggnad och funktion samt omvårdnadsåtgärder för att upprätthålla dessa funktioner (VV, MV)
- beskriva mikroorganismers uppbyggnad och förekomst samt åtgärder för att förebygga smittspridning (VV, MV)
- beskriva näringsfysiologi och näringslära samt omvårdnadsåtgärder för att upprätthålla näringsbalansen (VV, MV)
- definiera begreppet etisk kompetens (VL)
- beskriva teorier om åldrande (VV, MV, SB)

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- identifiera egna källor till stress och tillämpa beprövade metoder för stresshantering (VV)
- utföra basal omvårdnad samt tillämpa vårdhygieniska principer (VV, MV)
- använda centrala teorier och begrepp från utvecklingspsykologi relaterat till vårdmiljö (SB)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna

- reflektera över sin förmåga att samverka i grupp och team (VV, SB)
- reflektera över etisk kompetens och förhållningssätt inom sjuksköterskans profession (VV)

Kursens upplägg

Kursen bedrivs som heltidsstudier.

Kursens innehåll

Här behandlas

- begrepp och teorier om konsensusbegreppen vårdande och miljö
- kärnkompetenserna samverkan i team och personcentrerad vård
- hälso- och sjukvårdsorganisation inom kommun och region
- för hälso- och sjukvårdens aktuella lagar och författningar såsom exempelvis Hälso- och sjukvårdslagen, Socialtjänstlagen
- omvårdnadsprocessen
- färdighetsträning: personlig hygien, förflyttningar
- stress och stresshantering
- hudens olika lager och funktion
- hudvård och trycksårsprofylax
- syn, hörsel, smak, lukt och känsel
- mikroorganismer och vårdhygieniska principers betydelse i vårdandet
- kost, hälsa och näringsbehov
- grupprocesser och samverkan i team som stödjer säker vård
- biologiska, sociala och psykologiska teorier samt kulturella aspekter om åldrandet
- åldrande i ett livsloppsperspektiv
- introduktion till etisk kompetens I: sensibilitet

Undervisningsformer

Undervisning utgörs av ett aktivt problemlösande arbetssätt med tillämpning av innehållet i kurslitteraturen, föreläsningar och seminarier.

Examination och betygssättning

Examinationen baseras på lärandemål och sker individuellt och individuellt i grupp. Betyget fastställs av en särskilt utsedd lärare (examinator). Kursen examineras genom följande moduler och examinationsformer:

Kod	Namn på modul (examinationsform)	hp betygsskala
1005	Vårdande och miljö (basgrupp, seminarium, färdighetsexamination, hemex.) 5 hp (VV)	
3002	Anatomi, fysiologi & mikrobiologi (salsexamination)	4 hp (MV)
4000	Psykologi, gerontologi (seminarium, hemexamination)	5 hp (SB)
2000	Etisk kompetens (seminarium)	1 hp (VL)

En student som underkänts två gånger på en examination på en kurs eller del av kurs har rätt att få en annan examinator utsedd om inte särskilda skäl talar mot detta.

Om student har beslut från högskolan om riktat pedagogiskt stöd p.g.a. funktionsnedsättning, har examinatorn rätt att ge anpassad examination eller låta student genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Kursbevis

Student som har godkänt i kurs får på begäran kursbevis.

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista.

Övergångsbestämmelser

Examination tillhandahålls under en tid av två år efter nedläggning av kurs. Examination kan ske enligt tidigare litteraturlista under en tid av ett år efter den tidpunkt då en större revidering av litteraturlistan gjorts.

Litteraturlista

Kurslitteratur fastställd av Institutionsstyrelsen för vårdvetenskap 2019-05-07. Reviderad 2019-07-05, 2020-11-10, 2021-05-11 och 2022-05-11 och reviderad av Institutionsnämnden vid Institutionen för vårdvetenskap 2023-06-15.

Dahlberg, K., & Segesten, K. (2010). <i>Hälsa och vårdande i teori och praxis</i> . Natur & kultur. (344 s.) (Valda delar)
Edberg, A.-K., & Wijk, H. (Red.). (2019). <i>Omvårdnadens grunder: Hälsa och ohälsa</i> (3. uppl.). Studentlitteratur. (760 s.) (Valda delar)
Ehrenberg, A., & Wallin, L. (Red.). (2019). <i>Omvårdnadens grunder: Ansvar och utveckling</i> (3. uppl.). Studentlitteratur. (488 s.) (Valda delar)
Ericson, E., & Ericson, T. (2018). <i>Klinisk mikrobiologi: Infektioner, immunologi, vårdhygien</i> (5. uppl.). Liber (516 s.)
Erlanson-Albertsson, C., & Landin-Olsson, M. (2019). <i>Kost vid hälsa och sjukdom</i> . Studentlitteratur. (238 s.) (Valda delar)
Forsberg, A. (2016). <i>Omvårdnad på akademisk grund: Att utvecklas och ta ansvar</i> . Natur & kultur. (156 s.) (Valda delar)
Friberg, F., & Öhlén, J. (Red.). (2019). <i>Omvårdnadens grunder: Perspektiv och förhållningsätt</i> (3. uppl.). Studentlitteratur. (712 s.) (Valda delar)
<i>Författningshandbok för personal inom hälso- och sjukvården</i> . (1980-). Liber. Senaste upplaga (utkommer årligen). (Valda delar)
Hwang, P., & Nilsson, B. (2019). <i>Utvecklingspsykologi</i> (4. rev. uppl.). Natur & kultur. (400 s.) (Valda delar)
Kirkevold, M., Brodtkorb, K. & Hysten Ranhoff, A. (2018). <i>Geriatrisk omvårdnad- god omsorg till den äldre patienten</i> (2 uppl.). Liber. (Valda delar).
Lennéer-Axelsson, B., & Thylefors, I. (2018). <i>Arbetsgruppens psykologi</i> (5. uppl.). Natur & kultur. (256 s.) (Valda delar)
Livheim, F., Ek, D., & Hedensjö, B. (2017). <i>Tid att leva. Ett tioveckors program för stresshantering med ACT och medveten närvaro</i> . Natur & kultur. (319 s.) (Valda delar)
<i>Medicinsk ordbok</i> . (u.å). Tillgänglig https://medicinskordbok.se (Valda delar)
Sand, O., Sjaastad, Ø.V., Haug, E. & Bjälje, J.G. (2021). <i>Människokroppen: Fysiologi och anatomi</i> (3. uppl.). Liber. (688 s.) (Valda delar)
Sandman, L., & Kjellström, S. (2018). <i>Etikboken: Etik för vårdande yrken</i> (2. uppl.). Studentlitteratur. (488 s.) (Valda delar)
Sjaastad, Ø. V., Toverud, K. C., Sand, O., Bjälje, J. G., & Haug E. (2021). <i>Arbetsbok till Människokroppen</i> (3. uppl.). Liber. (224 s.) (Valda delar)
Svensk sjuksköterskeförening (2017). <i>Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska</i> . Tillgänglig https://www.swenurse.se/
<i>Vårdhandboken</i> . (u.å.). Tillgänglig https://www.vardhandboken.se/ (Valda delar)

Wiklund Gustin, L., & Asp, M. (Red.). (2022). *Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik* (3 uppl.). Studentlitteratur. (447 s.) (Valda delar)

Vetenskapliga artiklar och skönlitterär bok tillkommer.